

AMELIA SAWA

ur. 1925; Siedliszcze



Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Lublin, II wojna światowa, wybuch II wojny światowej

Początek II wojny światowej

Już pierwszego dnia samoloty niemieckie zjawiły się nad Lublinem, a to one zupełnie inaczej szumiały i grzmiały niż te, które u nas latały. I one były w kolorze srebrnym. I tak nas to wszystko przerażało, bo nawet inne samoloty. A okazało się potem, dowiedzieliśmy się, że te samoloty były zabrane Czechom, bo oni najpierw weszli do Czechosłowacji. Zabrali im te samoloty czeskie, a one były srebrne właśnie. A niemieckie są szare, czarne. Też przerażające. I to światło słoneczne, i to błękitne niebo, i te „ptaki” groźne srebrne. To było straszne. No i trzeba było się gdzieś schować. No, gdzie się schować? Do piwnicy nam kazano wchodzić. Te piwnice dawnych tych domów to były ponure bardzo takie, no i niepokojące, takie właśnie prymitywne. Bo teraz to jakoś zrobili te piwnice lepsze, znacznie lepsze, że można wejść bez jakichś obaw. A tam ciemno było, zimno, ponuro, wszystko zaniedbane. Nie chciało się tam wchodzić przecież. No ale krzyczą: „Alarm!”. Nie było dyskusji, trzeba było wejść. A ja strasznie nie lubiłam tam wchodzić. Mój ojciec nigdy nie wchodził, to zawsze stał na podwórku. Bo ojciec był pięć lat w wojsku, no to musiał być dzielny i musiał najpierw zaobserwować, gdzie one są, te samoloty. Jak się zbliżały, to on tak na trzeźwo bardzo wtedy działał, byłam pełna podziwu. I wszystkich alarmował: „Uspokójcie się, już przejechały”. A one ciągle wracały, kręciły. To było straszne. No, przeżyliśmy tą groźbę tego dnia niesamowicie wszyscy. Trudno coś mówić o tym. Ale wszyscy dorośli i dzieci bardzo przeżyły. No i... ten strach był straszny... ja muszę jeszcze raz powtórzyć, bo naprawdę trudno jakoś to opisać, ten strach. Ale byliśmy wszyscy bardzo, bardzo przerażeni, bo to było o świcie już.

Data i miejsce nagrania	2016-02-01, Lublin
Rozmawiał/a	Joanna Majdanik
Redakcja	Natalia Boczek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"